

LA LLENGUA CATALANA DEL NOSTRE TEATRE

Catalunya té l'arma més poderosa del món per a conservar les seves característiques, tant racials com nacionals. Aquesta arma, més forta que qualsevol dels invents malèfics per a fer pols tota la humanitat, la posseeix Catalunya. És el seu tresor. És el seu orgull. És la llengua Catalana. D'ací, doncs, l'odi, l'enveja i les guerres que han assolat el nostre país, vingudes del cantó de Ponent.

A nosaltres se'ns ha dit "separatistes", se'ns ha motejat amb el nom despectiu dels "de la ceba" pel fet d'esser-ne uns defensors a ultrança. Hi ha hagut desgraciats i malaurats que, essent catalans, moguts per no se sap quines lleis de bonderia, han acceptat com a bones aquelles definicions i han arribat a creure's, talment, que el català no era sinó un "dialecte" del castellà o bé una mania d'uns quants individus, tossuts, que volien imposar un llenguatge inventat.

Per a ningú no es un secret que, el català, com el castellà, el francès, l'italià, i tants altres, és una variant de les tantes que va prendre el llatí al contacte, en expansió: nar-se és amb els altres pobles.

Nom, a uns cervells atrofiats, com de vegades el tenen els nostres veïns, podien sortir aquestes idees, tan peregrines, de voler negar la realitat del nostre idioma.

¡Mireu si n'han passat d'anys i anys! ¡Si n'hem arribat a passar i a sofrir de persecucions i prohibicions! I el català es viu i pimpant com mai.

En plena repressió, sense mitjans ni possibilitats d'aprendre'l publicament, en plena clandestinitat, el mateix que proliferaven els cristians dels temps de les catacumbes, així veiem, cada dia, aparèixer nous valors dintre del camp de la literatura i de la poesia catalana. I, a més, l'entusiasme, un entusiasme que aflora per tots els àmbits dels passos catalans. Avui és Mallorca; un altre dia és Barcelona —el cap i casal— la que lluita i la que acusa un nou vingut, un nou arribat, un element joventut que es llença coratjosament a la palestra... Dels més diversos llocs de Catalunya ens arriben noves veus que reforcen l'arbre esponerós de les lletres catalanes.

Mentre en una tasca ridícula, criminal,

que caminen". He recordat aquests mots perquè potser hom em farà retrats si, com ho penso fer, m'endinsó massa en la problemàtica peninsular tot deixant, per raons d'estudi, una mica al marge les coses de Catalunya endins; d'ací el meu interès d'anar també a Madrid i a València, tal com ho vaig fer amb tota premeditació i robant temps al temps.

(Continuad).

per genocida, a les escoles es manté la llengua catalana apartada de tot tracte, de tota escriptura, de tota mena d'exercicis de llenguatge, el poble, amb el seu sentit real i positiu, ha dit la darrera paraula.

S'escriu en català. Es parla en català, fins i tot en els organismes creats per a fer-lo desaparèixer.

Dol, però, veure amb quina ràbia és perseguit el català a les escoles. I no pas, precisament, a les Nacionals, on, es comprendria, per la por de no cobrar si no ho feien així, sinó a les confesionals, sobretot a les escoles religioses, regentades per diverses Ordres, tant de nois com de noies.

Caldria veure fins a quin punt aquesta forma d'exercir el mestratge i direcció dels nostres infants pot tenir una certa legalitat. Però encara més ens convindria saber on podem recórrer els catalans per provar de posar remei a tanta vergonya i acabar amb aquesta criminal gestió, que fa més de vint-i-dos anys que dura.

Per a ningú no es cap secret que el català es un idioma mundialment reconegut. Tampoc no és cap secret que és un idioma perseguit i que, per diferents conductes, s'ha fet saber, a alguns de les grans potències, aquesta qüestió que afecta de ple els drets de l'home.

Catalunya, sense cap v.u oficial o bé oficiosa que es faci reflexe d'aquest atropellament feroç a què l'Estat espanyol la té sotmesa, com s'ho ha de fer per a fer obrir els ulls a aquestes potències democràtiques que festegen descordament amb aquest Estat, fill d'una concepció, francament feixista que ha suprimit tota mena de partits polítics; que controla tota la premsa del país; que té una ficció de Parlament i un sistema electoral que és la burla més descarada que pugui fer-se del sufragi universal?

Catalans! No us acorin les actuals circumstàncies! Malgrat tota mena d'atropellaments, sense l'ajut de ningú, solament cal que comptem amb el nostre esforç i la nostra voluntat que ha d'èsser, això sí, aferrissada.

Intensifiquem l'ús del català en tot parlar, apreneu-lo, escriviu-lo!!

Voler es poder, i sobretot, mantenir-vos íntegres! La nostra parla és la catalana. Res de pàtries petites ni regionalismes passats a la història. Som catalans i no altra cosa. Per naixement, per convicció per voler de Déu i, per tal, com deia el poeta: "Perquè sí, perquè és la nostra i cadascú té la seva com a distintiu i varietat entre tots els pobles del món; perquè sempre hem estat catalans i no hi ha ningú, per alt que sigui, que pugui res contra les lleis naturals del nostre poble.

(Servei de Premsa Clandestina Catalana)

Entre els anys 1954 i 1955, per inspiració d'un grup de gent amant del teatre, i sobretot del teatre català, sota el patronatge del "Cercle Artístic de St. Lluç" i amb vinculació directa amb el "Grenier de Toulouse", es va crear l'"Agrupació Dramàtica de Barcelona". Lluitant contra tota mena de dificultats, de tipus econòmic i de les altres que tots coneixem, van iniciar les sessions que tenien per finalitat donar a conèixer les obres més importants del nostre teatre i del teatre universal, en representacions úniques. Aquesta salvetat cal remarcar-la perquè és de l'única manera que el govern autoritza la "mise-en-scène" d'obres traduïdes al català.

De les obres que han representat, des que es va fundar l'Agrupació fins a la data, cal assenyalar: *Volpone* de Ben Jonson, traducció de Rafael Tasis; *Pigmalió* de G. B. Shaw, en original adaptació de Joan Oliver, coneguda del públic del Casal de Catalunya de Buenos Aires; *Les Golfes* de Felip Aleu; *La Noia i el Soldat* de Gino Pugnelli, traduïda per Jordi Sarsanedas; *Un Caprici* de Musset, pel mateix traductor; *Els Estralls del Tabac* de Txékov, text català de Joan Oliver; *Primera Història d'Ester* per Salvador Espriu; *Cruma*, de Manuel de Pedrolo; *Homes i No* del mateix autor. Aquesta llista no és exhaustiva, però. En les primeres sessions recordo haver vist la representació de *L'Os* de Txékov i *L'Apolló de Belac* de Giradoux.

Durant el IV Cicle de Sessions, celebrat els primers mesos d'aquest any, han representat, ultra la celebració d'un emotiu acte commemoratiu de Carles Riba, les següents obres: *Beckett o L'Honor de Déu* de Jean Anouilh; *Or i Sal* de Joan Brossa; *Primera versió*, per ara de Manuel de Pedrolo; *Els Condemnats* de Baltasar Porcel. (Vegi's la revista "Catalunya" del mes de maig propassat).

Les darreres noves que tenim ens anuncien que el dia 7 d'abril havien de posar en escena *Técnica de Cambra* també de Manuel de Pedrolo.

L'Escola d'Art Dramàtic "Adrià Gual" va posar en escena, al "Foment de les Arts Decoratives de Barcelona", l'obra de Ricard Salvat *Mort D'Home*, dirigida pel propi autor.

Ricard Salvat és un xicot molt jove i molt inquiet. La seva afició pel teatre és tan forta que mai no ha negat la seva col·laboració a cap empresa artística relacionada amb l'art de Talia, encara que aquella participació no liagués de proporcionar-li cap benefici ni cap notorietat. En les seves actuacions com a director posa el mateix entusiasme que un infant en els seus jocs. Perquè per a ell el teatre és un joc que mereix la dedicació que li otorga simplement per amor al joc en sí, sense esperar-ne cap més satisfacció que la del propi joc.

Mort d'Home és una tragèdia, escrita fa molt de temps i no representada abans per causes diverses, que posa de relleu el talent d'aquest jove autor, ja pregon en la seva activitat de director que coneixem. Les altres dues obres programades són: *La Jugada* de Joan Brossa i *La Invasió* de Artur Adamov.

JORDI ARBONES

Catalunya, 92 (agost 1961), p. 3.